

Het maffiaregime van Poetin heeft Oekraïne in een isolement gedreven

Door [Wim Groot](#) - 18 oktober 2023

Geplaatst in [Oekraïne](#) - [Rusland](#) - [Wetenschap](#)

Oorlog leidt tot isolement. Voor de Russische invasie vloog je in twee en half uur van Schiphol naar Borispol, de internationale luchthaven bij Kyiv. Sinds de invasie ligt Borispol er verlaten bij: vliegen boven Oekraïne is door de Russische terreur te gevaarlijk geworden. Het kost nu achttien uur om vanuit Amsterdam naar Kyiv te reizen. Eerst bijna twee uur met het vliegtuig naar Warschau. Dan meer dan drie uur met de auto naar de grensplaats Chelms en vervolgens meer dan dertien uur met de trein vanaf de Poolse grens naar Kyiv.

In de trein komt de conductrice langs met thee uit de samowar. Niet in plastic bekertjes, maar in grote glazen. Met een schijfje citroen erbij. De tandarts met wie ik een coupé deel vraagt me wat ik van de gebeurtenissen in Israël vind. Haar broer is met zijn gezin na de Russische invasie van Oekraïne naar Israël verhuisd. Van de ene oorlog in de andere beland.

Ook wetenschap lijdt onder de oorlog

Voor zover ik kan zien ben ik de enige niet-Oekraïener in de trein. Het is beslist geen internationale trein: alle informatie is in het Oekraïens en de conductrice spreekt ook geen woord Engels. Rusland wordt geboycot door landen die de democratische vrijheden en de rechtsstaat respecteren. Mafiose, autocratische en andere niet-democratische landen hebben de contacten met het regime in Rusland niet verbroken. Vliegen naar Moskou is nog steeds mogelijk, naar Kyiv niet. Oekraïne is door het oorlogsgeweld in een isolement terechtgekomen.

Het maffiaregime van Poetin heeft Oekraïne in een isolement gedreven

Dit heeft ook zijn weerslag op de wetenschap. De contacten tussen westerse en Oekraïense wetenschappers zijn minder geworden sinds de oorlog. Wetenschappelijk onderzoek en onderwijs hebben te lijden onder het oorlogsgeweld. Uit een onlangs verschenen rapport van het onderzoeksinstituut CEPR blijkt dat het aantal Oekraïense onderzoekspublicaties vorig jaar met 10% is afgenomen. De Oekraïense economie is vorig jaar met 30% gekrompen. Twintig procent van het nationaal inkomen in Oekraïne wordt besteed aan defensie. Het Oekraïense leger telt inmiddels ruim een miljoen soldaten, waaronder ook studenten en universiteitsmedewerkers. Door de torenhoge kosten voor defensie moet Oekraïne bezuinigen op andere uitgaven. De salarissen van docenten aan universiteiten zijn verlaagd tot ongeveer €120 per maand. Zelfs in Oekraïne kun je daar nauwelijks van rondkomen.

Een paar maanden geleden kreeg ik van de Universiteit van Amsterdam - mijn alma mater - het verzoek geld te doneren voor een crowdfundingactie om een noodfonds op te zetten voor Oekraïense studenten. Ik gaf graag. Na de oorlog zijn goed opgeleide mensen hard nodig in Oekraïne. De Nederlandse universiteiten zelf droegen ook hun steentje bij door Oekraïense studenten hetzelfde collegegeld in rekening te brengen als Nederlandse en EU-studenten.

De generositeit en solidariteit met Oekraïne is bij de UvA slechts van korte duur gebleken. Vanaf dit jaar betalen eerstejaars Oekraïense studenten aan de UvA hetzelfde collegegeld als rijke studenten uit China, Saoedi-Arabië of andere niet-EU-landen. Geen €2314 maar tien- tot twintigduizend euro. Dat maakt studeren in Nederland voor Oekraïeners praktisch onmogelijk. Acht van de dertien universiteiten rekenen dit jaar het hoge collegegeldtarief, slechts vijf - waaronder gelukkig ook mijn eigen universiteit in Maastricht - houden vast aan het lage collegegeldtarief.

Aan principeloze UvA geef ik geen geld meer

De UvA vindt dat het ministerie van OCW moet opdraaien voor het collegegeld van Oekraïense studenten. De UvA wil wel solidair zijn maar de rekening ervan moet door het ministerie of door haar alumni worden betaald. Aan deze principeloze en louter op geld beluste universiteit zal ik geen geld meer geven.

Uit het CEPR-onderzoek bleek dat de Russische invasie tot een wetenschappelijk isolement van Oekraïense onderzoekers en universiteiten heeft geleid. Buitenlandse onderzoekers reizen niet meer naar Oekraïne en de solidariteit die universiteiten als de UvA zeggen te hebben, blijkt flinterdun te zijn. Daarom was ik afgelopen week in Kyiv om een aantal colleges te geven.

Oekraïne is een samenleving onder stress. Voortdurend is er een latente angst voor luchtaanvallen. Kun je rustig slapen of gaat het luchtalarm af en moet je de nacht doorbrengen in de schuilkelder? Er zijn veel zorgen over de komende winter. Slaat de Russische terreur weer toe en wordt het opnieuw een koude en donkere winter doordat de Russen elektriciteitscentrales bombarderen? Soldaten keren vaak zwaar getraumatiseerd terug van het front. Als ze al terugkeren. Vrijwel iedereen kent wel iemand die is omgekomen of gewond geraakt in de oorlog. Bij de universiteit in Kyiv waar ik te gast was, zijn inmiddels al zestien studenten en docenten die in het leger waren gegaan, omgekomen.

Het maffiaregime van Poetin heeft Oekraïne in een isolement gedreven

In het Westen slaat twijfel over de uitkomst van de oorlog steeds meer toe. De hoop dat door het leveren van westerse tanks en artillerie snel een doorbraak zou worden bereikt, is vervlogen. In Oekraïne is de vastberadenheid echter nog altijd groot. Verliezen is geen optie. Dat heeft de massamoord door de Russen in Bucha wel duidelijk gemaakt. Capitulatie zal waarschijnlijk leiden tot een nieuwe holodomor, de genocide op de Oekraïense bevolking door de Russen in de jaren dertig van de vorige eeuw.

Ook onze vrijheid staat op het spel

De enige uitweg uit de oorlog is dat het Westen Oekraïne de wapens geeft waarmee het de Russen op het slagveld kan verslaan. We moeten solidair zijn en Oekraïne blijven steunen uit welbegrepen eigenbelang: het is ook onze vrijheid die op het spel staat. Het maffia-regime van Poetin probeert door oorlog en terreur verdeeldheid te zaaien en Oekraïne in een isolement te brengen. Verliezen is geen optie: het vrije Westen moet de oorlog winnen.

*Hoogleraar economie [Wim Groot](#) schrijft enkele keren per maand voor Wynia's Week. Een deel van deze blog is eerder in *De Observant* verschenen.*

*De **donateurs vormen het fundament van Wynia's Week**. U maakt het mogelijk dat ons online magazine 104 keer per jaar verschijnt. Doneren kan op verschillende manieren, kijk [HIER](#). **Alvast hartelijk dank!***